

Innuttaasunut, aalisartut, piniartut savaatillillu inuussutissarsiorlutik ingerlatsinerminni silap allanngoriartorneranut attuumassutilimmik ajunaarnersuarmut assingusumik eqqugaasut aningaasatigut ikiorserneqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut Aningaasanut Inatsimmi kontumik nutaamik pilersitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Kontumik pilersitsinerup peqatigisaanik kattuffiit attuumassuteqartut suliamut akuliutsinnerisigut ikiorsiisarnermik aaqquissuussinnermut periusissanik aalajangersaanissamik Naalakkersuisut suliaqassapput, tamanna kontumi pingaarnermi oqaasertaliinikkut imaluunniit namminerisamik inatsisissatut siunnersuuteqarnikkut pissaaq.

*Inatsisartunut ilaasortamit Agathe Fontainimit, Inuit Ataqatigiit, saqqummiunneqartoq
Inatsisartunut ilaasortamit Pipaluk Lyngemit, Inuit Ataqatigiit, tiguneqarluni
saqqummiunneqartoq*

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneernejarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit, siulittaasooq
Inatsisartunut ilaasortaq Bjørk Lange Olsen Jens-Frederik Nielsen, Demokratit, siulittaasup tullianut sinniisussaq
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Tobiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattooq Knud Mathiassen, Attaviitsumut sinniisussaq

UPA 2023-mi ulloq 9. maj 2023 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap sunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Innuttaasut, aalisartut, piniartut savaatillillu inuussutissarsiorlutik ingerlatsinerminni silap allanngoriartorneranut attuumassutilimmik ajunaarnersuarmut assingusumik eqqugaasut aningaasatigut ikiorserneqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut aningaasanut inatsimmi kontomik nutaamik pilersitsinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermigut kissaatigaa.

Kiisalu tamatuma peqatigisaanik kattuffiit attuumassuteqartut suliamut akuliutsinnerisigut, konto pingaarnermut oqaasertaliussakkut imaluunniit immikkut inatsisissatut siunnersuusior-nikkut, ikiorsiisarnermik aaqqissuussinermut periusissanik aalajangersaanissamik Naalakker-suisut peqquneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Nunarsuarmi silap allanngoriartornera inuussutissarsiornermik inuussutissarsiornermi immik-koortunut tamanut kinguneqartoq siunnersuuteqartoq isumaqarpoq. Siunnersuuteqartup isumaa malillugu aalisartut, piniartut savaatillillu pinngortitami inuussutissarsiumminnik ingerlatsisuu-sut sakkortunerpaamik eqqugaapput. Kiisalu siunnersuuteqartoq isumaqarpoq ajornartorsiut siunnersuummi pineqartoq aaqqissuussinerni atuuttuni ilaatinneqanngitsaq.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuut siullermeerinninnermi partiinit amerlanerussuteqartunit taperserneqarpoq, tama-tumani piumasarineqarluni suliap imarisaanut tunngasut itisilerneqassasut. Tassunga atatillugu oqaluuserineqarpoq tapiissutit qanoq aningaasalersorneqassanersut aammalu tapiissutit qanoq killiliivigineqassanersut, tassungalu ilanngullugu pisut qanoq ittut siunnersuummut matumun-nga ilaatinneqassanersut.

Siullermeerinninnermi Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussipput:

”Innuttaasunut, taakkunungalu aalisartut, piniartut nunalerinermillu inuussutissarsiu-tillit ilanngullugit, silap pissusiata allanngoriartorneranut attuumassutilimmik ajunaar-nersuarmut assingusumik eqqugaasut aningaasatigut ikiorserneqartarnissaat siunertara-lugu inuussutissarsiu-tigalugu aalisartut, piniartut nunalerinermillu suliaqartut aallar-teqqinnissamut tapiiffigineqartarneri pillugit inatsimmik atuuttumik allannguinnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Tamatuma peqatigisaanik Naalakkersuisut suliniaqatigiiffiit eqqugaasut akuutillugit ajornartoornermi ikiorsiissutinut aaqqissuussinermi suleriaasissanik aalajangersarneqar-tunik siunnersuuteqarnissamut peqquneqassapput.”

3. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atugassaminik apeqqutit arlallit akis-suteqarfigeqqullugit Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq qinnuigaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa aammalu Nunalerinermut, Imminut

Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalakkersuisup akissutaasa assilineri isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut 1-tut ilanngunneqarput.

4. Siunersiuiineq

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atugassaminik apeqqutit arlallit siunnersuiinermit akissuteqarfigeqqullugit Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq qinnuigaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa aammalu Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalakkersuisup akissutaasa assilineri isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut 2-tut ilanngunneqarput.

5. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat nalinginnaasumik taperserreqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Aningaasanut inatsimmi kontomik pingaarnermik nutaamik pilersitsinissamik nassataqanginnini Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata siunnersuuteqartup siunnersuutaanit allaanerussutigaa. Suliassaarfik 10-89-imut, Naalakkersuisunut tunngasumut, oqaasertaliussaq nr. 7 Naalakkersuisut innersuussutigaa. Innuttaasunut toqqaannartumik eqqugaasunut immikkut ittumik ikorfartuisoqarallarnissaanut aningaasartuuteqarnerunermut 10 mio. kr.-it angullugit akiliinissamik Naalakkersuisut oqaasertaliussakkut piginnaatinneqarput. Siunertamut kontomik nutaamik pilersitsinissaq pisariaqarunnaarsillugu inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinnermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu inatsit atuuttoq naleqqussarneqassaaq.

Silap allanngorneranik aalisarneq piniarnerluunniit unammillernartillugit imaluunniit pisinnaatinngit aalisartut piniartullu aningaasanik ikiorserneqarnissamut qinnuteqarnissaannut periarfissat annertusiniarlugit inatsit nutarterneqaleruttortoq Naalakkersuisut paasisutissiisutigaa. Tassunga atatillugu qimminut qimuttunut nerukkaatissamik pisinermut tapiissuteqarsinnaanerup periarfissaanissaanik siunnersuut assersuutigalugu sulissutigineqartoq paasisutissiisutigineqarpoq. Allannguutissatut siunnersuut UPA2024-mi Inatsisartunut saqqummiunneqassasoq Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut paasisutissiisutigaa aalisartut piniartullu inuussutissarsiornermi sillimmasiinissamik piumasqaateqarnermut ilaatinneqartut. Nunalerisut piumasqaammi tamatumani ullumikkut ilanngimmata nunalerisut aqqissuussinnermut tassunga aamma ilaatinneqalernissaat Naalakkersuisut kissaatigaat.

Tassunga nangissutitut Naalakkersuisut paasisutissiisutigaa pisuni sillimmasiisutinit matususerneqarsinnaanngitsuni toqqaannartumik eqqugaasunut immikkut ittumik ikorfartuisoqarallarnissaanut aningaasartuuteqarnerunermut Naalakkersuisut, 2023-mi aningaasanut inatsimmi suliassaarfimmut 10-89-imut oqaasertaliussaq nr. 7 naapertorlugu, akiliisinnaasut.

Tassunga ilaapput nalinginnaasumik ilaapput ajunaarnersuit ajutoornerillu, tassunga ilanngullugit pinngortitami ajunaarnersuit pisullu allat ajunaarnersuartut ittut siulittuutigineqarsinnaasimangitsut. Kiisalu Naalackersuisut paasissutissiissutigaaq periarfissamut aamma ilaasut ajunaarnersuit silap allanngorneranik pissuteqartut.

Oqariartaatsip siunnersuummi atorineqartup 'ajunaarnersuartut assingusumik' paasinarsisinnissaa ataatsimiititaliamut qitiusimavoq, tassa taassuma siammasissumik paasineqarnissaanik ammaassisoqarmat. Naalackersuisut ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutiminni oqariartaaseq ima nassuiarpaat:

Tassalu Naalackersuisut "ajunaarnersuarmut assingusumik" pillugu nassuiaataat tassaavoq pisoq, tassanngaannartumik naatsorsuutigeriinngisamillu peqquteqann-gitsoq, kisiannili inunnut, pigisanut avatangiisinullu ajoqusiinerit, najukkani inu-iaqatigiinnit oqartussaasunillu ulluinnarni isumalluutit pissarsiarineqarsinnaasut atorlugit isumagisinnaanngitsaq"

"Ajunaarnersuarmut assingusumik" pisup tassanngaannartumik naatsorsuutigeriinngisamillu peqquteqannngitsutut Naalackersuisunit nassuiarneqarnera innuttaasunut, taakkunungalu ilanngullugu aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu inuussutissarsiuutiminnik ingerlatsinermi ajunaarnersuarmut assingusumik tassanngaannartumik nalaanneqartunut, aningaasatigut ikiorsiisinnaaneq pillugu Naalackersuisut namminneq allannguutissatut siunnersuutaannut naapertuutinngitsutut ataatsimiititaliamit isumaqarfiginarpoq.

Pisut tassanngaannartut siunnersuummi pineqarmata pisut, siunnersuuteqartoq Naalackersuisullu naapertorlugit aningaasatigut ikiorsiissutigineqarsinnaasut, Naalackersuisunit erseqqinnerusumik assersuusiorfigineqarnissaat pisariaqartinneqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Siuliani taaneqartutut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoq ataatsimiititaliamit siunersiorneqarpoq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerineqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutiniq Naalackersuisut saqqummiussissasut paasissutissiissutigineqarpoq. Tassunga atatillugu pisuni assigiinngitsuni sorlarni aammalu Naalackersuisut suliassaqarfii akimorlugit oqaasertaliussanut allannguutit aningaasanut inatsimmi ilanngunneqarsinnaanersut erseqqinnerusumik nassuiaatigineqassaaq. Tamatumani siunertarineqartoq tassaavoq pisut, suliaq matumani pineqartoq naapertorlugu aningaasatigut ikiorsiiffigineqarsinnaasut, sapinngisamik amerlanerpaat matussusiiffigineqarsinnaanissaat.

Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaata kalaallisoortani danskisuuani oqaatsit atorineqartut assigiinngitsuusut Naalackersuisup siunersiuinermi paasissutissiissutigaa. Assigiinngissut tassaavoq oqaaseq "tassanngaannartumik" danskisuuani ilaammat, kalaallisuuani kukkusoqarneratigut ilaanani. Atortussani Inatsisartunut saqqummiunneqartuni oqaatsit atorineqartut akornanni naapertuuttoqarnissaata qulakkeerineqarnissaa pingaaruteqarmat ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutip

kalaallisuuata iluarsineqarneranik imaqartumik allannguutissatut siunnersuummik akissuteqaammi saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Nunalerinermik inuussutissarsiuteqartut aalisartut piniartullu assigalugit inuussutissarsiummut sillimmasersimanissamik piunasaqaammut ilanngunneqassasut Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq. Aningaasatigut annaasaqannginnissamut qularnaveeqqusiineq, sillimmasiissutinik eqqortunik qulakkeerinninnissaq kiisalu sillimmasiissutit pillugit naleqquttumik siunnersorneqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu aalisartut piniartullu sillimmasiisarnermik aqqissuussinerit atukkatik pillugit misilittagaat Naalakkersuisunit qanoq ilisimasaqarfigineqarpat?

Siuliani allassimasut tunngavigalugit ataatsimiititaliaq isumaqarpoq siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermigut anguniagai konto pingaarnermik nutaamik pilersitsinngikkaluarluni piviusunngortinneqarsinnaasut. Tamatuma peqatigisaanik ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip taasissutissartaa Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutit saqqummiussaanni aalajangiusimaneqartoq.

6. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutaani aallaaserineqassasut. Tamanna naapertorlugu siunnersuutip piviusunngortinnerani aningaasatigut kingunerisassat siunnersuummi nalunaarneqartut, taamaalillunilu tamanna A/C fuldmægtigip ukiumi iluitsumi 500.000 kr.-inik naleqartumik sulineranik kiisalu konto pingaarnep siunnersuutigineqartup ingerlaavartumik aqutsivigineqarnissaanut A/C fuldmægtigip ukiup affaanik 250.000 kr.-inik naleqartumik sulineranik naleqartussatut naatsorsuutigineqartoq, ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Allannguutissatut siunnersuummik ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit kissaatigineqartumik Naalakkersuisut saqqummiussereerneranni Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ilusimisuq iluseqartoq akuerineqassasoq **ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqtigiiinneersut aamma Siumumeersut inassutigaa.

Siunnersuut Naleraq-meersullu allannguutissatut siunnersuutaat itigartinneqassasut **ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut** Inuit Ataqtigiiinneersut aamma Siumumeersut inassutigaa.

Siunnersuut Naalakkersuisullu allaanguutissatut siunnersuutaat itigartinneqassasut **ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup** Naleraq-meersup inassutigaa.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Naleraq-meersup allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussivoq:

“Innuttaasunut, aalisartut, piniartut savaatillillu inuussutissarsiorlutik ingerlatsinerminni silap allanngoriartorneranut siuarsaanissamut nammineq aningaasarsiornissaannut iluaqutaasumik siuarsaanissamik aningaasaateqarfimmik Naalakkersuisut Aningaasanut Inatsimmi kontumik nutaamik pilersitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Siunnersuut, Naalakkersuisullu siunnersuutaat aammalu Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup Naleraq-meersup allannguutissatut siunnersuutaat itigartinneqassasut **ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartup** Demokraatineersup inassutigaa.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq siuliani taaneqartoq inassuteqaamminut atatillugu ima ikinnerussuteqarluni oqaaseqarumavoq:

“Nunarsuatsinni silaannaap allanngoriartornera maani Kalaallit Nunaanni malugineqarsinnaavoq. Tamanna qularutissaanngilluinnarpoq. Qularutissaanngilluinnarportaaq, aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu inuussutissarsiutimik ingerlanneranni kinguneqarnerlusinnaammatt, inuussutissarsiortunullu taakkununga piunasaqaataalluni sungiussiniar-nissaaq naleqqussarnissarlu.

Siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermini kissaatigaa, Aningaasanut inatsimmi konto pingaarnermik pilersitsisoqassasoq soorlu assersuutigalugu aalisartut, piniartut savaatillillu, inuussutissarsiutimik ingerlanneranni ajunaarnersuartut ittumik eqqorneqassagaluarpata ikiorsiissutissanut, nunarsuatsinni silaannaap allanngoriartorneranut attuumassuteqarpat.

Siunnersuummi ajornartorsiut pingaarnerpaaq unaavoq, nassuiaruminaassammatt, qaquguk-kut ajunaarnersuartut ittumik nunarsuatsinni silaannaap allanngoriartorneranut attuumassuteqartumik taaneqarsinnaanissaat. Eqqaamassavarput, silarlunnerit anorersuarujus-

suillu aamma pioreersimammata, silaannaap allanngoriartorneranik taaneqartalerneratali siorna.

Tamannalu tunngavigalugu apeqqutit arlallit akineqaqqaartariaqarput Aningaasanut inatsimmi konto pingaarnermik ajunaarnersuaqarneranut ikiorsiissutissanik pilersitsinis-saqilumut pisariaqarnersoq paaseqqaassallugu. Apeqqut akissuteqarfigineqanngitsoq soorlu assersuutigalugu:

Aningaasat qassit kontomut taamaattumut illikartinneqassappat? Qanoq aningaasalersor-neqassappat? Qaqugukkut ajunaarnersuarmik taaneqarsinnaassava? Qaqugukkut ajunaar-nersuarmik taaneqarsinnaassava, nunarsuarmi silaannaap allanngoriartorneranut attuu-massuteqartutut? Kia ajunaarnersuartut pisoqassappat nunarsuarmi silaannaap allanngo-riartorneranut attuumassuteqarnersoq aalajangissavaa?

Siunnersuuteqartup imaluunniit Naalakkersuisut apeqqutit taakku akisinnaasimannngilaat, taassumalu kinguneraa, siunnersuut aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu piviusuun-ngitsumik toqqissisimatitsissammat. Eqqortormi unaammat, taakku eqimattat tamarmik ajunaarnersuaqassagaluarpat ikiorserneqarnissaq qulakkeersinnaanngimmassuk.”

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Asii Chemnitz Narup
Siulittaasoq

Bjørk Lange Olsen

Peter Olsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Karl Tobiassen

Jens Napaattooq